

18.03.2022

Dnro 20393/03.04.04.10/2020

Asia Virkasuhteeseen ottamista koskeva valitus

Valittaja Rauno Maaninka
Asiamies: luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja Ari Maaninka

Päätös, josta valitetaan

Haapaveden kaupunginhallitus 16.11.2020 § 257

Kaupunginhallitus on 2.11.2020 (§ 245) tekemällään päätöksellä ottanut talousjohtajan virkasuhteeseen KTM Johanna Hurskaisen.

Rauno Maaninka on vaatinut päätöksen oikaisemista. Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt oikaisuvaatimuksen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kaupunginhallituksen tekemät päätökset on kumottava ja kaupunginhallituksen 2.11.2020 tekemän päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä. Asiassa on järjestettävä suullinen käsittely.

Haapaveden kaupunki on veloitettava korvaamaan valittajan asianajo- ja oikeudenkäyntikulut oikeudenkäyntimaksuineen korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua siitä, kun hallinto-oikeuden päätös asiassa on annettu.

Päätökset ovat oikaisuvaatimuksessa ja valituksessa esitetyillä perusteilla lainvastaisia.

Kaupunginhallituksen jäsenet ja kaupunginjohtajan sijainen ovat olleet hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan perusteella esteellisiä asiassa. Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajan sijaisella on ollut sellainen negatiivinen ja vihamielinen ennakkokäsitys, joka valittajaan kohdistuneena on ollut ulkopuolisten havaittavissa.

Kaupunginhallituksen kokouksissa ei ole noudatettu kaupungin hallintosäännön määräyksiä asioiden esittelyn osalta ja kaupunginhallituksen päätökset ovat syntyneet virheellisessä järjestyksessä.

Käsitellessään valittajan oikaisuvaatimusta kaupunginhallitus ei ole pyytänyt virkaan valitulta lausuntoa tai varannut tälle tilaisuutta lausua valittajan oikaisuvaatimuksen johdosta. Kaupunginhallitus on siten menetellyt hallintolain 31 §:n ja 34 §:n vastaisesti. Virkaan valittu on asianosainen, joten hänellä on ollut oikeus lausua asiassa. Valittajalla on ollut oikeus saada kuulla virkaan valitun mielipide virkavalinnasta ja valittajan oikaisuvaatimuksessa esitetyistä perusteista.

Kaupunginhallituksen päätöksissä 245 § ja 257 § ei ole perusteltu sitä, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun eikä sitä, millä oikeudellisella perusteella on päädytty siihen, että virkaan valittu täyttää kelpoisuusvaatimukset ja muut viran hoitamisen edellytykset paremmin kuin valittaja.

Hakijoita ei ole tosiasiallisesti vertailtu keskenään valintamenettelyssä tai vertailu on tehty subjektiivisesti, syrjivästi ja tarkoitushakuisesti. Hakijoiden ansioista ei ole laadittu kirjallista ansiovertailua. Valittajalle ei ole kirjallisesta pyynnöstä huolimatta toimitettu ansiovertailua hakijoista tai haastatelluista, eikä viranomaisen ole tehnyt valittajan tietopyyntöön asiallista ratkaisua julkisuuslain 14 §:n mukaisesti.

On oletettavaa, että kaupunginhallituksen jäsenten ja kaupunginjohtajan sijaisen menettely talousjohtajan valinnassa on ollut vastoin yksityisyyden suojaa työelämässä koskevaa sääntelyä.

Valittajaa on syrjitty koko haku- ja valintaprosessin ajan henkilöön kohdistuvilla perusteilla, ja hänet on tarkoituksellisesti leimattu soveltumattomaksi talousjohtajan virkaan.

Valittaja on täyttänyt talousjohtajan viran kelpoisuusvaatimukset. Hänellä on yli kahdeksan vuoden kokemus talousjohtajan tehtävistä kuntatoimialalta. Virkaan valitulla ei ole ollut aikaisempaa työkokemusta kuntatoimialalta. Valittaja on ansioituneempana hakijana syrjäytetty yleisten nimitysperusteiden vastaisesti ja valintapäätöstä tehtäessä on syntynyt tasa-arvolaisissa tarkoitettu syrjintäoletta. Kaupunki tai kaupunginhallitus ei ole osoittanut, että virkaan valitun valinta olisi johtunut tasa-arvolaisissa tarkoitettusta muusta hyväksyttävästä syystä kuin sukupuolesta. Tällaisena syynä ei voida pitää virkaan valitun koulutusta ja työkokemusta.

Valittaja tunnetaan erittäin innovatiivisena ja analysointikykyisenä henkilönä, mitä tukee hänen oikeustieteen maisterin tutkintonsa sekä muu johtamisen ja henkilöstöhallinnon koulutuksensa. Valittaja on aiemmissa työtehtävissään ollut kehittämässä ja ottamassa käyttöön muun muassa talouden ja henkilöstöhallinnon nykyaikaisia järjestelmiä.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kaupunginhallitus on antamassa lausunnossa esittänyt, että päätös talousjohtajan virkavaalista pysytetään ennallaan, täytäntöönpanon kieltoon ei tule ryhtyä ja Haapaveden kaupunkia ei velvoiteta korvaamaan valittajan vaatimia kuluja. Lausunnossa on muun ohella todettu, että talousjohtajan haku- ja valintaprosessissa on huomioitu virkaa hakeneiden tasapuolisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ilman kenenkään syrjintää. Talousjohtajan virantäyttöä on rekrytointiprosessin aikana valmisteltu asiaan kuuluvasti kaupunginhallituksen suljetussa kokouksessa käsitelleen yleisiä nimitysperusteita hakijoiden osalta tasapuolisesti ja ketään syrjimättä. Yleiset nimitysperusteet eivät takaa kenellekään subjektiivista oikeutta virkaan. Ansiovertailu on toimitettu valittajalle valintapäätöksen liitteenä.

Virkaan valittu ei ole varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut selitystä.

Valittaja on toimittanut vaatimuksen esteettömien tuomareiden määräämisestä.

Valittaja on antamassaan vastaselityksessä peruuttanut suullisen käsittelyn järjestämistä ja täytäntöönpanon kieltoa koskevat vaatimukset. Valittaja on muun ohella vaatinut, että hallinto-oikeus jättää tutkimatta ja hylkää kaupunginhallituksen antaman lausunnon sekä kumoaa kaupunginhallituksen lausunnon antamista koskevan päätöksen 25.1.2021 (§ 18). Lausunnon antamista koskeva päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Lausunnon antamista koskevan asian on esitellyt kaupunginhallituksen puheenjohtaja, jolla ei ole ollut siihen toimivaltaa. Lisäksi kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ei ole ollut oikeutta allekirjoittaa lausuntoa. Lausunto on perusteeton ja tehoton.

Edelleen valittaja on vaatinut, että Haapaveden kaupunki / kaupunginhallitus / kaupunginhallituksen puheenjohtaja Anri Kolehmainen velvoitetaan korvaamaan valittajan asianajo- ja oikeudenkäyntikuluina 8 010 (alv 24 %) euroa oikeudenkäyntimaksuineen korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua siitä, kun hallinto-oikeuden päätös asiassa on annettu.

Vastaselityksessä on muun ohella todettu, että valittajalle toimitettua hakijalistausta ei ole oikeuskäytännössä pidetty ansiovertailuna. Kaupunginhallitus ei ole lausunnossaan perustellut hakijoiden ansioita ja ansiovertailua, eikä se ole antamansa lausunnon yhteydessä laatinut tosiasiallista ansiovertailua.

Valittaja on toimittanut lisäselvitystä ja hallinto-oikeuden pyynnöstä selvityksen oikeudenkäyntikulujen määrästä ja perusteesta.

Virkaan valittu ei ole varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut selitystä valittajan antaman vastaselityksen ja lisäselvitysten johdosta.

Kaupunginhallitus on vastaselityksen, lisäselvityksen ja oikeudenkäyntikuluja koskevan selvityksen johdosta antamassaan lausunnossa katsonut valittajan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset perusteettomiksi.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen esteettömien tuomareiden määräämisestä.

Hallinto-oikeus hylkää valittajan esittämän kaupunginhallituksen lausuntoa koskevan prosessiväitteen.

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta valittajan esittämän kanteluluonteisen arvostelun ja vaatimuksen kaupunginhallituksen 25.1.2021 tekemän päätökseen kumoamisesta.

Hallinto-oikeus kumoaa kaupunginhallituksen 2.11.2020 ja 16.11.2020 tekemät päätökset.

Hallinto-oikeus valittajan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen enemmälti hyläten velvoittaa Haapaveden kaupungin korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut 800 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona päätös on ollut oikeudenkäynnin osapuolten saatavissa.

Perustelut

Vaatimus esteettömien tuomareiden määräämisestä

Valittaja on vaatinut, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää korkeinta hallinto-oikeutta määräämään esteettömät tuomarit kaikkiin hänen valitusasioihinsa tuomioistuinlain 14 luvun 1 §:n 1 momentin nojalla. Vaatimuksen perustelujen mukaan Oulun käräjäoikeudessa on vireillä rikosasia R 21/356, jossa valittaja on asianosaisena. Vastaajana asiassa on Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ja Oulun käräjäoikeuden tuomiopiirissä kiinteästi asianajotoimintaa harjoittava asianajaja, minkä vuoksi Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden tuomarit ovat esteellisiä asiassa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 5 §:n mukaan tuomari ei saa käsitellä asiaa hallintotuomioistuimessa, jos hän on esteellinen. Tuomaria koskevia säännöksiä esteellisyydestä sovelletaan myös tuomioistuimen muuhun jäseneseen, esittelijään, pöytäkirjanpitäjään ja siihen, joka muutoin osallistuu asian käsittelyyn. Hallintotuomioistuimen päätösvaltaisuuden tuomarin esteellisyyttä koskevassa asiassa sovelletaan, mitä päätösvaltaisuudesta pääasiassa säädetään. Hallintotuomioistuin voi kuitenkin ratkaista esteellisyysväitteen myös, kun siinä on vähintään yksi lainoppinut jäsen. Esteellisyyteen sekä esteellisyysväitteen esittämiseen ja käsittelyyn hallintotuomioistuimessa sovelletaan muuten, mitä oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 13 §:ssä ja 13 luvussa säädetään tuomarin esteellisyydestä.

Oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan tuomari ei saa käsitellä asiaa, jos hän on tässä luvussa tarkoitettu tavoin esteellinen.

Oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 7 §:n 3 momentin mukaan tuomari on esteellinen myös, jos jokin muu tässä luvussa tarkoitettuun seikkaan rinnastettava seikka antaa perustellun aiheen epäillä tuomarin puolueettomuutta asiassa.

Oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan väite tuomarin esteellisyydestä ratkaistaan siinä tuomioistuimessa, jossa pääasia on käsiteltävänä. Saman pykälän 3 momentin mukaan esteelliseksi väitetty tuomari saa itse ratkaista väitteen esteellisyydestään vain, jos tuomioistuin ei ole ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä tuomaria. Esteelliseksi väitetty tuomari saa myös ratkaista väitteen, joka on selvästi perusteeton.

Hallinto-oikeus toteaa, että edellä mainittu oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 7 §:n 3 momentin yleislausekkeen sisältämä esteellisyysperuste täydentää mainitun luvun 4, 5 ja 6 §:ssä sekä 7 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä konkreettisia esteellisyysperusteita. Yleislausekkeen keskeisin tehtävä on turvata asian käsittelyn objektiivista puolueettomuutta eli erityisesti yleistä luottamusta menettelyn objektiivisuuteen ja riippumattomuuteen. Pelkästään asianosaisen epäluottamus tuomariin tai tuomioistuimen toimintaan ei kuitenkaan vielä sellaisenaan perusta esteellisyyttä tällä perusteella, vaan luottamuksen vaarantumiselle on oltava erityinen syy, joka rinnastuu merkitykseltään erikseen määriteltyihin jääviysperusteisiin.

Hallinto-oikeus katsoo, että pelkästään se, että kyseinen asianajaja harjoittaa asianajotoimintaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ja Oulun kärjäoikeuden tuomiopiirissä ei ole oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu seikka, joka antaisi aiheen epäillä hallinto-oikeuden kokoonpanoon kuuluvien henkilöiden puolueettomuutta käsiteltävänä olevassa asiassa. Kyseinen asianajaja ei ylipäätään toimi asiamiehenä ratkaistavana olevassa asiassa. Koska esteellisyysväite on edellä mainituilla perusteilla selvästi perusteeton, asiaa käsittelevä kokoonpano on toimivaltainen ratkaisemaan sen.

Edellä mainituilla perusteilla väite esteellisyydestä on hylättävä.

Kaupunginhallituksen hallinto-oikeudelle antamaa lausuntoa koskeva prosessiväite

Valittaja on vaatinut kaupunginhallituksen hallinto-oikeudelle jättämän lausunnon tutkimatta jättämistä ja hylkäämistä, koska kyseisen lausunnon on kaupunginhallituksen kokouksessa esitellyt kaupunginhallituksen puheenjohtaja, jolla ei ole ollut siihen toimivaltaa eikä kaupunginhallituksen puheenjohtajalla ole ollut oikeutta allekirjoittaa lausuntoa.

Hallinto-oikeus toteaa, että viranomaiselta valituksen johdosta pyydetyn lausunnon tarkoituksena on valituksen kohteena olevan asian selvittäminen

asian ratkaisemista varten. Lausunnon arvioiminen on hallinto-oikeuden harkinnassa, eikä hallinto-oikeus ole asiaa ratkaistessaan miltään osin sidottu lausunnossa esitettyihin näkökantoihin. Asiassa ei siten ole tarpeen pyytää kaupungilta myöskään uutta lausuntoa valittajan esittämien menettelyvirheitä koskevien väitteiden johdosta. Tämän vuoksi vaatimus on hylättävä.

Tutkimatta jättäminen

Tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n mukaan hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa tai muussa laissa.

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Siltä osin, kuin valittaja on lausunut, että viranomaisen ei ole tehnyt valittajan tietopyyntöön asiallista ratkaisua julkisuuslain 14 §:n mukaisesti ja, että kaupunginhallituksen jäsenten ja kaupunginjohtajan sijaisen menettelytalousjohtajan valinnassa on ollut vastoin yksityisyyden suojaa työelämässä koskevaa sääntelyä, väitteessä on katsottava olevan kyse kanteluluonteisesta arvostelusta, jonka käsitteleminen ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Valittajan kirjoitus on siten jätettävä siltä osin tutkimatta.

Kaupunginhallituksen 25.1.2021 (§ 18) tekemä päätös koskee valmistelua, minkä vuoksi valittajan vaatimus perusteineen kyseisen päätöksen kumoamisesta on jätettävä tutkimatta.

Esteellisyyttä koskevat valitusperusteet

Sovellettavat oikeusohjeet ja niiden esityöt

Kuntalain 97 §:n 2 momentin mukaan kunnan muun luottamushenkilön kuin valtuutetun sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 27 - 30 §:ssä säädetään.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Pykälän 2 momentin mukaan mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Hallintolakia koskevan hallituksen esityksen HE 72/2002 vp yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 28 §:n 1 momentin 7 kohdan osalta, että mainittu säännös sisältäisi hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin

6 kohtaa vastaavan esteellisyyttä koskevan yleislausekkeen. Mainitun lainkohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu. Tällaisen syyn on oltava ulkopuolisen havaittavissa ja sen puolueettomuutta vaarantavan vaikutuksen tulee olla suunnilleen samanasteinen kuin erikseen määritellyissä esteellisyyssperusteissa. Edelleen hallituksen esityksessä todetaan, että tapauskohtaisesti arvioitavaksi jäisivät tilanteet, joissa virkamies on asianosaisen vastapuoli tai julkinen vihamies, samoin kuin ne tilanteet, joissa virkamiehen ja asianosaisen välillä vallitsee kiinteä ystävyysuhde tai yhtiökumppanuus.

Kaupunginhallituksen jäsenten ja kaupunginjohtajan viransijaisen esteellisyys

Valituksen mukaan kaupunginhallituksen jäsenet ja kaupunginjohtajan sijainen ovat tulleet kaupunginhallituksen 15.10.2020 (§ 234) tekemän päätöksen perusteella esteellisiksi hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Kyseinen kaupunginhallituksen päätös on perustunut harhautukseen. Valittaja on kutsuttu haastatteluun, jotta tämä olisi tyytyväinen. Todellisuudessa kaupunginjohtajan sijaisella on ollut vahva negatiivinen ennakkosenne, jota kaupunginhallituksen jäsenet ovat tukeneet. Kyseisessä kaupunginhallituksen kokouksessa 15.10.2020 valittajasta on luotu ennakkokäsitys, joka on perustunut valheille, joita muun muassa kaupunginjohtajan sijainen on kokouksessa kertonut. Kaupunginjohtajan sijaisen tavoitteena on ollut vakuuttaa kaupunginhallituksen jäsenet siitä, ettei valittaja voi tulla kysymykseen talousjohtajaa valittaessa. Kaupunginjohtajan sijaisen lausumat valittajasta ovat olleet epäasiallisia ja lainvastaisia. Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajan sijaisella on ollut valittajasta sellainen negatiivinen ja vihamielinen ennakkokäsitys, joka on ollut ulkopuolisten havaitsema. Tämän todistaa Haapaveden kaupunginvaltuutetun kirjoittama blogikirjoitus. Kaupunginhallituksen jäsenet ja kaupunginjohtajan sijainen ovat olleet esteellisiä käsittelemään talousjohtajan valintaa, koska valittaja on ollut asianosaisasemassa. Kaupunginhallituksen jäsenten, pois lukien eriävän mielipiteen jättäneet, ja kaupunginjohtajan sijaisen asennoituminen on ollut ulkopuolisten arvioiden mukaisesti objektiviteettiperiaatteen vastaista.

Valittaja on toimittanut hallinto-oikeudelle muun ohella Haapaveden kaupunginvaltuutetun kirjoittaman blogikirjoituksen sekä Haapaveden kaupunginhallituksen jäsenen antaman lausunnon. Lausunnon mukaan kaupunginjohtajan viransijainen on kertonut valittajan aiemmasta työpaikasta sellaisia asioita, jotka on ennalta tiedetty paikkaansa pitämättömiksi. Lisäksi lausunnon mukaan kaupunginhallituksen kokouksessa §:n 245 käsittelyssä kaupunginjohtajan viransijainen on painostanut kaupunginhallitusta sillä, ettei hän halua tehdä valittajan kanssa minkäänlaista yhteistyötä, jos tämä valitaan.

Valituksenalaisen päätöksen mukaan kaupunginjohtajan viransijainen on poistunut esteellisenä kaupunginhallituksen kokouksesta 16.11.2020 valittajan oikaisuvaatimusta koskevan asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Hallinto-oikeus toteaa, että valittajan toimittamissa selvityksissä mainitut seikat kaupunginjohtajan kaupunginhallituksen kokouksissa lausumista asioista ovat yleistasoisia. Lisäksi hallinto-oikeus toteaa, että kokouksikäsitteeseen kunnallisissa toimielimissä kuuluu asiasta käytävä keskustelu, johon liittyy keskusteluun osallistuvien mahdollisuus ilmaista mielipiteensä käsiteltävänä olevasta asiasta. Edellä lausutun huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, etteivät valittajan mainitsemat seikat ja toimittama selvitys riitä osoittamaan sitä, että luottamus kaupunginjohtajan viransijaisen tai kaupunginhallituksen jäsenten puolueettomuuteen olisi vaarantunut hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Kaupunginhallituksen päätökset eivät ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä valituksessa mainituilla esteellisyyttä koskevilla perusteilla.

Asian esittely kaupunginhallituksen kokouksissa 2.11.2020 ja 16.11.2020

Valituksen mukaan esittelijänä toiminut kaupunginjohtajan sijainen ei ole tehnyt kaupunginhallituksen kokouksessa 2.11.2020 lainkaan pohjaehdotusta ja asiassa on siten menetelty hallintosäännön vastaisesti. Pöytäkirjassa ei ole ilmoitettu mitään sellaista seikkaa, jonka vuoksi kaupunginjohtajan sijainen tai hänen sijaansa tullut olisi tullut esteelliseksi ja esitys olisi tehty puheenjohtajan esityksestä. Pohjaehdotuksen on tehnyt kaupunginhallituksen jäsen, eikä sitä olisi tullut hyväksyä hallintosäännön vastaisena.

Edelleen valituksen mukaan kaupunginjohtajan sijainen ei ole esittelijänä tehnyt kaupunginhallituksen 16.11.2020 tekemään päätökseen lainkaan pohjaehdotusta, eikä kaupunginhallitus ole tehnyt asiassa päätöstä siitä, että esittelyn tekee puheenjohtaja hallintosäännön 140 §:n 5 momentissa säädetysti. Mitään sellaista estettä, jonka vuoksi kaupunginjohtajan sijainen ei olisi voinut tehdä esitystä, ei ole ollut olemassa. Asiaa ei ole voitu käsitellä kaupunginhallituksen puheenjohtajan esittelystä.

Haapaveden kaupungin hallintosäännön 2 §:n 7 momentin mukaan kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty. Hallintosäännön 140 §:n 1 momentin mukaan asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Saman pykälän 5 momentin mukaan toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

Hallinto-oikeus toteaa, että kaupunginhallituksen päätöspöytäkirjasta 2.11.2020 käy ilmi, että kaupunginjohtajan viransijainen ei ole tehnyt lainkaan päätösehdotusta vaan esityksen virkaan valittavasta henkilöstä on tehnyt yksi kaupunginhallituksen jäsenistä. Asiassa on tältä osin menetelty hallintosäännön vastaisesti.

Kaupunginhallituksen päätöspöytäkirjasta 16.11.2020 ilmenee, että valittajan oikaisuvaatimuksen käsittelyä koskeva asia on käsitelty puheenjohtajan

selostuksen pohjalta ja puheenjohtajan ehdotus on ollut myös käsittelyn pohjana. Pöytäkirjamerkintöjen mukaan kaupunginjohtajan viransijainen on poistunut esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Hallinto-oikeus toteaa, että Haapaveden kaupungin hallintosäännön mukaan asia voidaan erityisestä syystä käsitellä puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Hallintosääntö edellyttää kuitenkin toimielimen nimenomaista päätöstä asiasta. Pöytäkirjasta ei ilmene, että tällaista päätöstä olisi tehty. Asiassa on tältä osin menetelty hallintosäännön vastaisesti.

Virkaan valitun kuulemista koskeva valitusperuste

Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana.

Hallinto-oikeus toteaa, että kunnanhallitus on hylännyt valittajan tekemän oikaisuvaatimuksen varaamatta ennen päätöksentekoa virkaan valitulle tilaisuutta tulla kuulluksi oikaisuvaatimuksen johdosta. Kun oikaisuvaatimus on hylätty, ei virkaan valitun oikeusturva ole edellyttänyt, että hänelle olisi varattu tilaisuus tulla kuulluksi oikaisuvaatimuksesta. Päätös ei tältä osin ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Päätöksen perustelevinen

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Pykälän 2 momentin 2 kohdan (434/2003) mukaan päätöksen perustelut voidaan jättää esittämättä, jos päätös koskee kunnallisen monijäsenen toimielimen toimittamaa vaalia.

Hallintolain 49 g §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimus päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin. Oikaisuvaatimus päätöksen perusteleviseen ei sovelleta 45 §:n 2 momenttia.

Hallinto-oikeus toteaa, että kun talousjohtajan virkasuhteeseen ottamista koskevassa päätöksessä (§ 245) on ollut kyse monijäsenen toimielimen toimittamasta vaalista, kunnanhallituksen ei ole tarvinnut perustella päätöstä hallintolain 45 §:n 2 momentin 2 kohdan perusteella. Sen sijaan monijäsenen toimielimen on oikaisuvaatimus päätöksessä annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Lisäksi hallinto-oikeus toteaa, että ansiovertailu on osa viran täyttämistä koskevaa menettelyä ja sillä on myös olennainen merkitys hakijoiden oikeusturvan kannalta. Perusteluvollisuuden täyttämisen kannalta olennaista on, että päätöksenteon kohteena olevalla asianosaisella on tosiasialliset edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta. Perusteluilla

turvataan myös hyvän ja avoimen hallinnon toteutumista. Perustelujen avulla voidaan varmistaa, että viranomainen on käyttänyt harkintavaltaansa lain ja oikeusperiaatteiden mukaisesti. Hakijoiden ansiot tulee selostaa huolellisesti ja objektiivisesti sekä vertailla niitä keskenään yleisten nimitysperusteiden, viranhakuilmoituksen ja erityisten kelpoisuusvaatimusten perusteella johdonmukaisesti ja tasavertaisesti ottaen huomioon virkaan kuuluvat tehtävät.

Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan hakijoiden vertailussa on koulutuksen ja työkokemuksen lisäksi otettu huomioon viran hoitamisen kannalta muut merkitykselliset hakijoiden ominaisuudet. Tässä oleellisessa asemassa on ollut kaupunginhallituksen toteuttama haastattelu ja sitä kautta arvioitu soveltuvuus talousjohtajan virkaan.

Kaupunginhallituksen 2.11.2020 (§ 245) tekemän päätöksen liitteenä olevasta *Ansiovertailu* -nimisestä asiakirjasta käy ilmi hakijoiden työ- ja esimieskokemus, tutkinnot sekä kelpoisuus. Hallinto-oikeus katsoo, ettei kyseinen asiakirja kuitenkaan vastaa virkavalinnassa vaadittavaa hakijoiden ansioiden vertailua, koska siinä ei ole lainkaan vertailtu hakijoiden ansioita keskenään. Kaupunginhallituksen päätöksistä ei ilmene perusteita virkaan valitun valinnalle. Päätöksistä ei myöskään käy ilmi, onko valittajaa ja virkaan valittua vertailtu yleisten nimitysperusteiden ja erityisten kelpoisuusvaatimusten pohjalta johdonmukaisesti ja tasavertaisesti ottaen huomioon virkaan kuuluvat tehtävät.

Lisäksi päätöksistä tai muista asiakirjoista ei ilmene, mitkä ovat olleet ne viran hoitamisen kannalta merkitykselliset muut ominaisuudet, jotka on kaupunginhallituksen lausunnon mukaan otettu huomioon hakijoiden vertailussa. Niin ikään asiakirjoista ei ilmene, mitkä ovat olleet ne haastatteluissa esiin tulleet seikat, joiden perusteella hakijoiden soveltuvuutta talousjohtajan virkaan on lausunnon mukaan arvioitu.

Hallinto-oikeus toteaa, että valituksenalaisen päätöksen perusteluissa ei ole esitetty hakijoiden ansiovertailuun perustuvia syitä valinnalle. Koska päätöstä ei ole perusteltu, hallinto-oikeudella ei ole edellytyksiä arvioida päätöksen laillisuutta muutoin. Perustelut eivät siten täytä hallintolain 45 §:n 1 momentissa asetettuja vaatimuksia.

Johtopäätökset

Kun päätöstä ei ole perusteltu hallintolain edellyttämällä tavalla ja, kun kaupunginhallituksen kokouksissa on edellä kerrotulla tavalla menetelty hallintosäännön vastaisesti, on kaupunginhallituksen päätökset kumottava. Päätösten tultua kumotuiksi lausuminen muista valitusperusteista raukeaa.

Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu

ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Valittaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista 8 010 (alv 24 %) eurolla ja toimittanut määrältään 6 510 euron (alv 0 %) suuruisen oikeudenkäyntikululaskun. Lasku on perustunut avustajalle 25 tunnin ajankäytön perusteella maksettavaan palkkioon ja oikeudenkäyntimaksuun.

Hallinto-oikeuden ratkaisun lopputulos huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos valittaja joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaan vahinkonaan.

Hallinto-oikeus toteaa, että valituksessa on tuotu esille pääasiassa hallintomenettelyä ja syrjintäkieltoa koskevaa sääntelyä sekä oikeuskirjallisuutta, ja samoja asioita on toistettu myös vastaselityksessä. Lisäksi vastaselityksessä on toistettu jo valituksessa mainittuja syrjintää ja ansiovertailua koskevia valitusperusteita. Asian laatuun ja laajuuteen nähden tarpeettomien toimien korvaamatta jättämistä ei voida pitää valittajan kannalta kohtuuttomana. Ottaen myös huomioon sen, ettei kenelläkään ole ehdotonta oikeutta tulla valituksi virkaan sekä sen, että hallintolainkäyttö on pyritty järjestämään menettelyltään sellaiseksi, että asianosaiset voivat useimmiten hoitaa asiansa ilman asiamiestä tai avustajaa, hallinto-oikeus arvioi korvattavien oikeudenkäyntikulujen kohtuulliseksi määräksi 800 euroa. Valittajalta ei peritä oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa.

Kaupunginhallituksen jäsenet tai puheenjohtaja Anri Kolehmainen eivät ole oikeudenkäynnin osapuolia, jotka voitaisiin velvoittaa korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikuluja. Tämän vuoksi oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on kaupunginhallituksen jäsenten ja Kolehmaisien osalta hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Heidi Tampio, Riitta Arjas ja Johanna Hakulinen.

Esittelijä

Tetu Norman

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös valittajan asiamies, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu
maksutta

Jäljennös maksutta Haapaveden kaupunginhallitus, kirjeitse
Johanna Hurskainen, kirjeitse

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädetyllä tavalla.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Isokatu 4, 3. krs), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa (saantitodistus, haastetiedoksianto) vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sähköisesti todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä palvelimelta tai asiointipalvelusta. Käytettäessä sijaistiedoksiantoa asiakirja katsotaan kuitenkin saadun tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Kirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos:

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa;
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa;
- valtuutettu asiamies on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruisen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevista asioista;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevista asioista;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevista asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta luopumisesta;
- oikeusapulaissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevista asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevista asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevista asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)